

Ecologisch werkprotocol

P09939 - Golfclub Zwolle – ontwikkeling Par 3

Versie: 1.0

Colofon	
Titel	Ecologisch werkprotocol
	P09939 - Golfclub Zwolle – ontwikkeling Par 3
Projectcode	P09939
Versie	1.0
Datum	29-04-2026
Opdrachtgever	Golfcourse Zwolle Exploitatie Maatschappij B.V. Zalnéweg 75 8026 PZ Zwolle
Uitvoerder	
	GRAS Advies bv
	Bedrijvenpark Twente 412
	7602 KM Almelo
	Huismanstraat 6
	6851 GT Huissen
Email	ecologie@grasadvies.nl
Website	https://grasadvies.nl/
Telefoon	5.1.2e

Inhoudsopgave

1	Ecologisch werkprotocol.....	4
2	Risicoanalyse	5
2.1	Verzamelen informatie	5
2.1.1	Projectlocatie	5
2.1.2	Gebieds- en soorteninformatie	6
2.2	Voorgenomen ontwikkeling	10
2.3	Uitwerking risicoanalyse	12
2.4	Risicomanagement	12
3	Zorgvuldig handelen	14
3.1	Algemeen zorgvuldig handelen	14
3.2	Specifiek zorgvuldig handelen	14
3.3	Specifiek advies a.d.h.v. beoogde werkzaamheden	18
3.4	Verzamelen en uitwisselen gegevens	19
3.5	Communicatie	19
3.6	Oplevering	20
Bijlage 1:	Logboek	21
Bijlage 2:	Gevoelige zones schimmels	22

1 Ecologisch werkprotocol

Dit ecologisch werkprotocol beschrijft maatregelen en/of richtlijnen voor het voorkomen en/of beperken van schade aan flora en fauna. Het is opgesteld in opdracht van Golfcourse Zwolle als onderdeel van het projectontwikkeling par3, waarin de par 3 baan wordt ontwikkeld om meer holes te bieden. Dit werkprotocol is onlosmakelijk verbonden aan de Nader onderzoek Flora en Fauna ontwikkeling par 3 (van Baalen, 2025).

De opdrachtgever is voornemens om op de bovengenoemde locatie nieuwe waterpartijen aan te leggen op de golfbaan. De werkzaamheden bestaan uit werkzaamheden als kap van bomen en het verwijderen van struiken en grondwerkzaamheden.

Wettelijk kader - Ecologisch werkprotocol

Een ecologisch werkprotocol beschrijft maatregelen en/of richtlijnen voor het voorkomen en/of beperken van negatieve effecten op beschermde flora, fauna en gebieden tijdens project gerelateerde werkzaamheden. Het is opgesteld met inachtneming van de Omgevingswet. Binnen deze wet is soortenbescherming, gebiedsbescherming (waaronder Natura-2000) en zorgplicht voor de natuur vastgelegd.

De aanwezigheid van dit document op de projectlocatie wordt ten eerste aanbevolen en is doorgaans een vereiste van het bevoegd gezag.

De volgende documenten zijn ter raadpleging gebruikt:

- Van Baalen., E. (2025, 3 september). *Nader onderzoek flora en fauna ontwikkeling par3*. NLadviseurs. Versie 1.0.
- IPLO (2024). Flora- en fauna-activiteit. <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/activiteiten-natuur/flora-en-fauna-activiteit/> Informatiepunt Leefomgeving. Experts in Omgevingswet en leefomgeving. Geraadpleegd op: 27-11-2025.
- BIJ12. (2017). Kennisdocument poelkikker. In Kennisdocument Poelkikker [Report]. <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/11/Kennisdocument-Poelkikker.pdf> Mulder &
- Creemers. (2009). Hoofdstuk 8 De soorten. In *Nederlandse Fauna* (Vols. 9–9, pp. 229–235). <https://natuurtijdschriften.nl/pub/587447/NF2009009001024.pdf>
- Van Leeningen, R. (2023, 4 januari). Poel aanleggen. RAVON. <https://www.ravon.nl/Helpdesk/poel-aanleggen>

2 Risicoanalyse

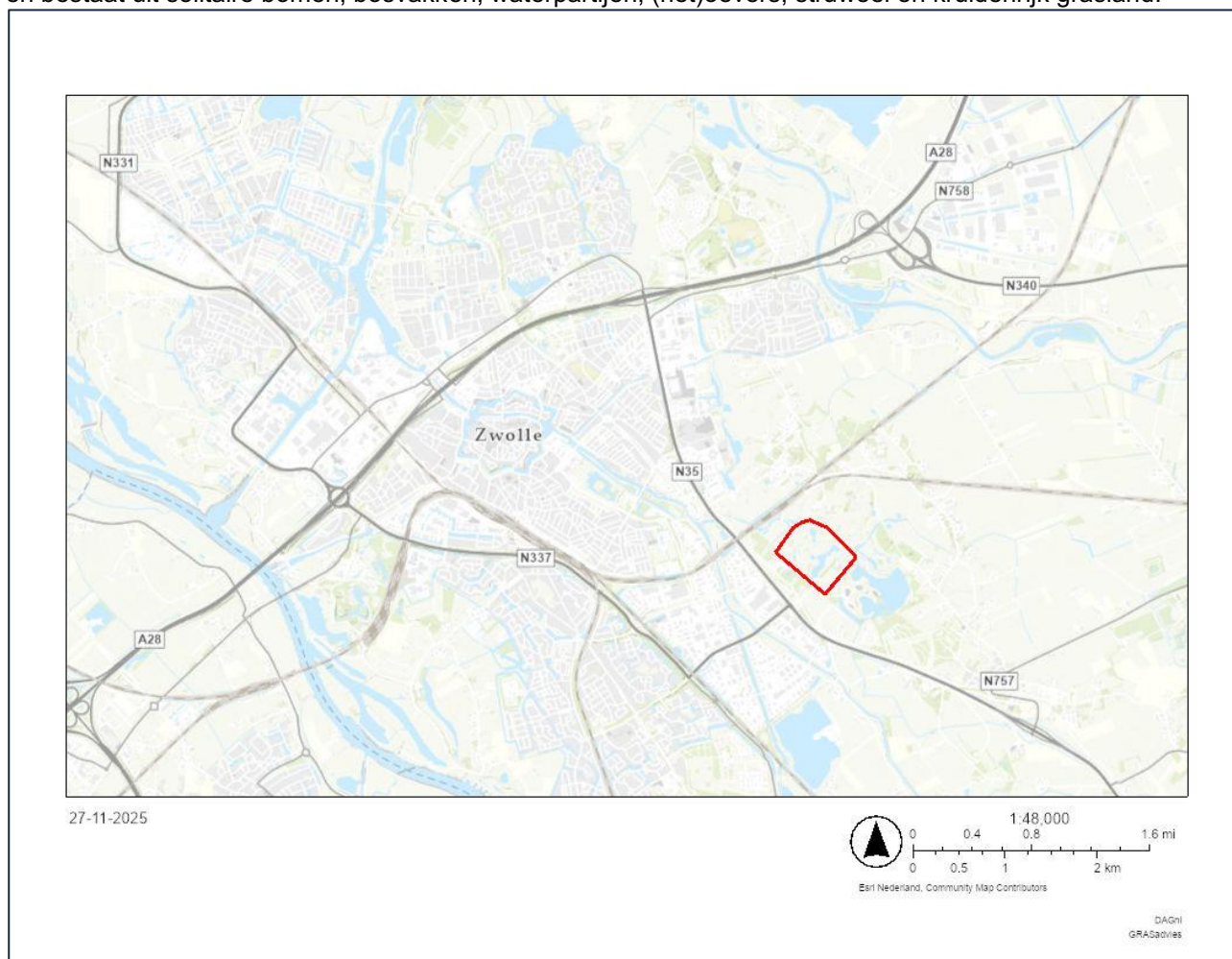
Om mogelijke risico's van het geplande project op het vlak van natuurwetgeving in beeld te brengen, is er in dit ecologisch werkprotocol een risicoanalyse opgenomen.

2.1 Verzamelen informatie

Voor deze risicoanalyse is informatie verzameld en gebundeld over de projectlocatie, werkzaamheden, wettelijke belangen en soorteninformatie.

2.1.1 Projectlocatie

Het projectgebied ligt in de provincie Overijssel, gemeente Zwolle en het projectgebied ligt ten zuidoosten van de gemeente, tussen de bebouwing en het buitengebied. Het projectgebied is onderdeel van Golfclub Zwolle en bestaat uit solitaire bomen, bosvakken, waterpartijen, (riet)oevers, struweel en kruidenrijk grasland.

Afbeelding 2.1: Het projectgebied (rood kader).

2.1.2 Gebieds- en soorteninformatie

Het projectgebied bestaat uit een golfbaan, gelegen ten zuidoosten van Zwolle (afbeelding 2.2). Ten westen van het terrein bevinden zich woonwijken, terwijl aan de oostzijde voornamelijk agrarisch gebied ligt. In de directe omgeving ligt de Wijthmenerplas wat gebruikt wordt als recreatiegebied.

Afbeelding 2.2: Het projectgebied (rood kader) en omgeving.

Het terrein omvat een intensief beheerde par-3 baan met vier holes en wordt gekenmerkt door een gevarieerd landschap met fairways, roughs, greens, kleine bospercelen, poelen en uitgestrekte waterpartijen (Afbeelding 2.3).

Afbeelding 2.3: Impressie van het projectgebied.

In 2025 heeft NLadviseurs een nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezige flora en fauna binnen het plangebied (van Baalen, 2025). Uit dit onderzoek blijkt dat het gebied geschikt leefgebied is voor de poelkikker en de steenmarter (Afbeelding 2.4).

Figuur 3.3: Resultaten nader onderzoek

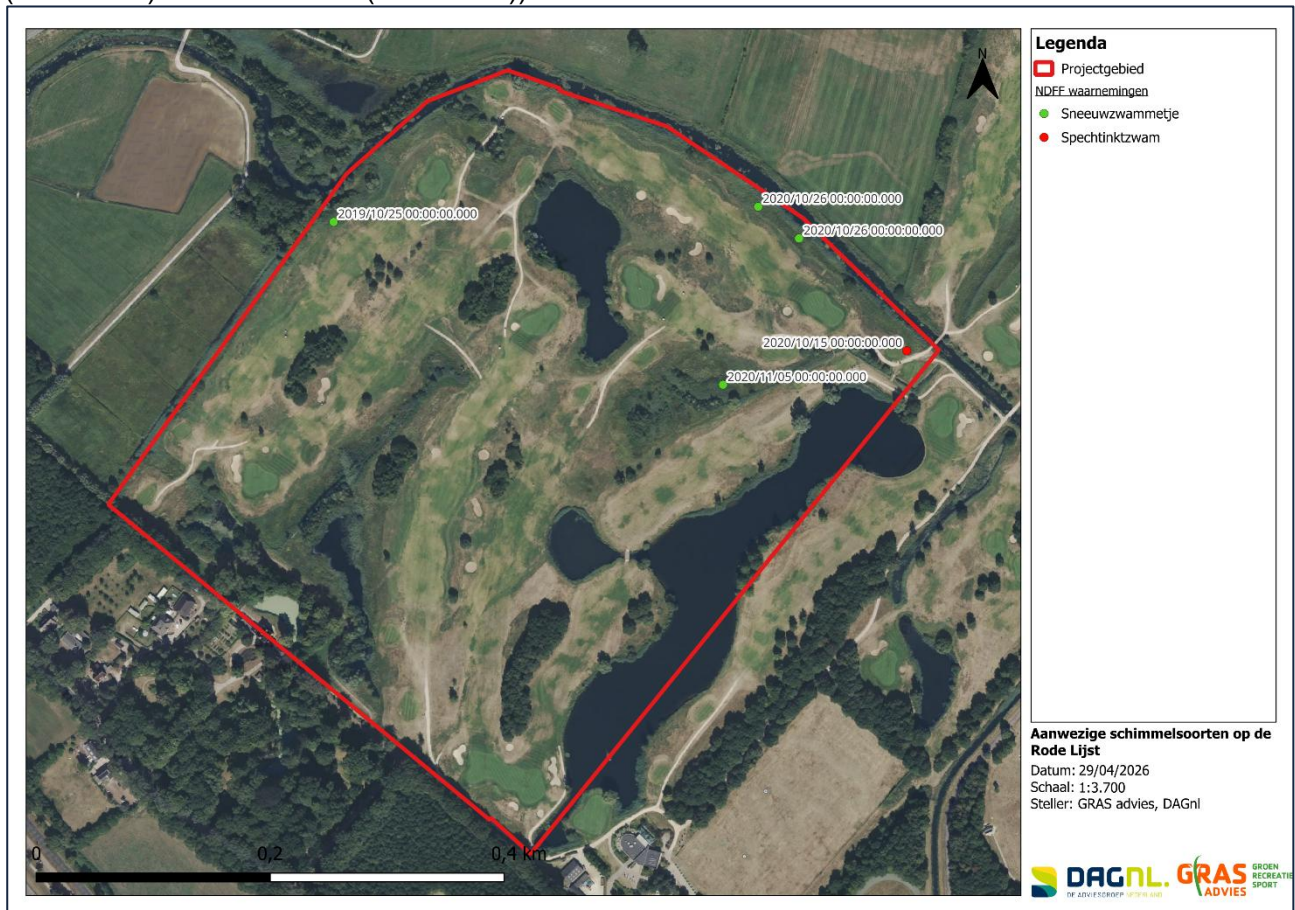
Afbeelding 2.4: Bevindingen van het aanvullend soortenonderzoek uitgevoerd door NLadviseurs (Van Baalen, 2025).

Binnen het plangebied zijn zowel voortplantingshabitat als landhabitat van de poelkikker aangetroffen. De steenmarter is éénmaal waargenomen ten zuidwesten van het plangebied, nabij een takkenril (met struikrover 13). Omdat deze soort daar eenmaal is aangetroffen tijdens het aanvullend onderzoek, kunnen we stellen dat het niet gaat om hoogwaardig leefgebied maar om een (tijdelijke) rustplaats. Verstoring van essentieel habitat of de soort kan dus redelijkerwijs worden uitgesloten mits werkzaamheden geschieden conform de gestelde richtlijnen in deze rapportage.

Daarnaast is het projectgebied geschikt voor verschillende vrijgestelde, algemene soorten, zoals muizensoorten, haas, kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad. In de directe omgeving is echter voldoende alternatief leefgebied aanwezig voor deze soorten, waarmee de betreffende soorten over voldoende uitwijkmogelijkheden beschikken (tijdens versturende werkzaamheden).

Overige waarnemingen

Verspreidingsgegevens op NDFF tonen nog 2 schimmelsoorten die behoren tot de Rode lijst. Dit zijn het sneeuwzwammetje (*Hygrocybe virginea*), deze is aangemerkt als gevoelig; en de spechtinktzwam (*Coprinopsis picacea*), deze is aangemerkt als bedreigd. Deze soorten hebben als standplaats weinig bemeste weilanden tot rijke zandgronden (en loofbos voor de spechtinktzwam). Deze waarnemingen zijn gedaan in 2020 en 2019; het is onbekend of deze nog aanwezig zijn in het projectgebied. De zones waar waarnemingen zijn gedaan zijn in totaal 35.000m² (boschage (10.000 m²) en oeverzones (25.000 m²)).

Afbeelding: 2.5 Waarnemingen van schimmelsoorten van de Rode lijst volgens NDFF (uit 2019 en 2020, zie labels)

Tabel 2.1 geeft de habitatsfuncties voor per soortgroep weer met de bijbehorende gevoelige periodes en de beschermingsstatus van de betreffende soort(groep)en.

Flora- en fauna-activiteit

Binnen en rondom het projectgebied bevinden zich mogelijk (beschermde) flora- en fauna. Bescherming van soorten is vastgelegd in de Omgevingswet. Met deze bescherming voldoet het aan Europese verplichtingen zoals de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, met als doel bepaalde soorten en hun habitat te behouden. Bij activiteiten in de fysieke leefomgeving moet onderzocht worden welke soorten (mogelijk) aanwezig zijn.

Volgens de Omgevingswet is een flora- en fauna-activiteit een Activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten (IPLO, 2024¹).

Tabel 2.1: Habitatsfuncties, beschermde status en kwetsbare periode per soortgroep die voorkomen in/rondom het projectgebied (Bron: BIJ12, 2024)

Soort(groep)	Mogelijke functie	Status	Kwetsbare periode
Broedvogels	Leefgebied	Europees beschermd (Vogelrichtlijn)	15 maart – 15 juli
Poelkikker	Voortplantings- en landhabitat	Europees beschermd (Vogelrichtlijn)	Voortplantingshabitat: 15 maart – 31 augustus. Landhabitat: 15 oktober – 15 april Migratie periode: 1 maart – 15 april en 31 augustus – 15 oktober
Steenmarter	Verblijfplaats	Nationaal beschermd	1 maart – 1 augustus
Algemene soorten	Leefgebied	Europees beschermd (Vogelrichtlijn)	Jaarrond
Schimmels	Groeiplaats	Rode lijst	Jaarrond

Status bescherming

- Geen onderdeel van Natura 2000-gebied (Kleinste afstand tot projectgebied 2,4 km);
 - Natura 2000-gebied; uiterwaarden Zwarte water en Vecht (1.464 Ha.);
- Geen onderdeel van Natuurnetwerk Nederland (Kleinste afstand tot projectgebied 1,0 km);
 - NNN-gebied: Landgoederen Salland (ca. 1,6 ha);
- Beschermingsregime Natura 2000-gebied: Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn.

¹ IPLO (2024). Flora- en fauna-activiteit. <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/activiteiten-natuur/flora-en-fauna-activiteit/> Informatiepunt Leefomgeving. Experts in Omgevingswet en leefomgeving. Geraadpleegd op: 27-11-2025.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Het project betreft een ruimtelijke ingreep om enkele par 4 holes om vormen om nieuwe par 3 holes te realiseren. De te verrichten werkzaamheden behorend bij het project zijn weergegeven in de onderstaande tabel (Tabel 2.2) met daaraan gekoppeld de gewenste periode van uitvoering (om buiten de kwetsbare periodes van beschermde soorten te werken). Een genoemd maatschappelijk belang is gezondheid (zie art. 8.74j, Bkl), gezien men een sport beoefend wat in de zin een positief effect heeft op gezondheid en/of gesteldheid.

Afbeelding 2.5 toont een schets van de beoogde ontwikkeling. Op deze afbeelding is te zien dat meerdere waterpartijen worden aangelegd, nieuwe holes en looproutes worden aangelegd of hervormd worden. Om de nieuwe waterpartijen aan te kunnen leggen worden er enkele bomen gekapt, struweel verwijderd, en graafwerkzaamheden uitgevoerd (deze staan in detail afgebeeld in afbeelding 3.2).

Er is ambitie om waterpartijen geschikt te maken voor poelkikker, deze beschrijving staat in detail in het bijbehorende ecologisch inrichtingsplan (GRAS advies, 2026) hiervoor zijn de volgende richtlijnen aangeraden (overgenomen van RAVON (Van Leeningen, 2023):

Locatie

- Waterstand in nazomer: bij voorkeur max. 1–1,5 m diep.
- Zorg voor minimaal 50% zoninstraling per dag.
- Houd 10–20 m afstand tot hoogopgaande beplanting (voorkomt verlanding).
- Zorg dat vervuild water (zoals afspoeling van landbouwgrond) niet kan instromen.

Diepte

- In vlak terrein: graaf tot 0,5–1 m beneden laagste grondwaterstand.
- In glooiend terrein: afdichten met leem/klei indien nodig; diepte 1–1,5 m.
- Niet te diep (meer dan 1 m onder laagste grondwaterstand → risico op vissen).
- Af en toe droogvallen (eens per 3–5 jaar) is gunstig om vissen te weren.

Grootte

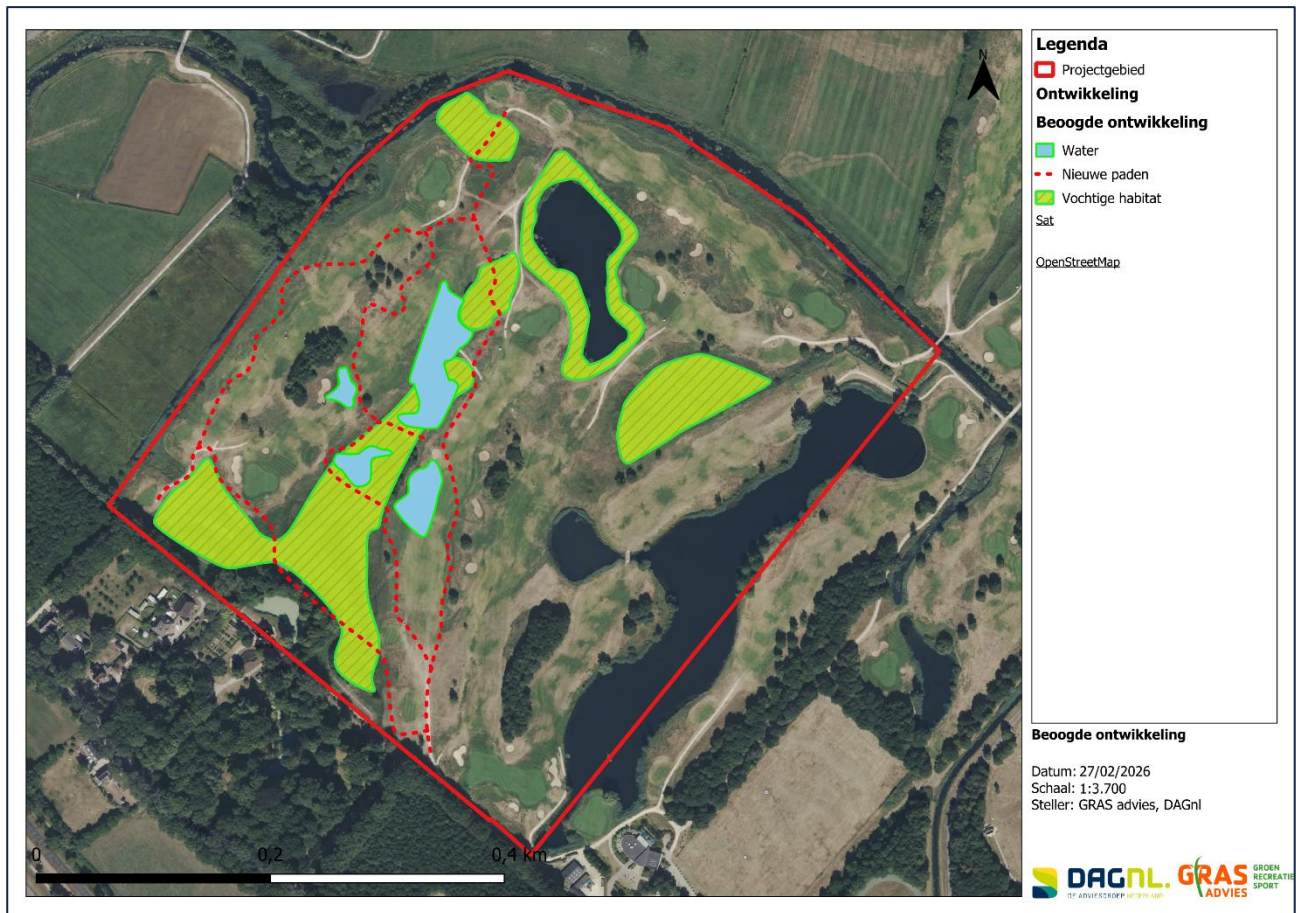
- Ideale diameter: 20–30 m.
- Niet kleiner dan 10 m (snelle verlanding, veel onderhoud).
- Vermijd verbindingen met sloten of beken om visinvasie te voorkomen.
- Let op schade door eenden, ganzen en zwanen.

Vorm

- Talud bij voorkeur 1:3 of flauwer; het maximaal is 1:1 voor de zuidzijde en 1:2 voor de noordzijde.
- Noordelijke oever is het belangrijkste (meeste zon).
- Uitgegraven grond bij voorkeur aan noordzijde verwerken voor een zonnige wal.

Tabel 2.2: Werkzaamheden, periode van uitvoering

Nr.	Werkzaamheden	Periode van uitvoering
1.	Kap van enkele bomen	15 juli – 15 augustus
2.	Verwijderen van struwelen	1 augustus – 15 augustus
3.	Algemene grondwerkzaamheden	15 maart – 15 augustus
4.	Nieuwe waterpartijen aanleggen	15 maart – 15 augustus
5.	Werkzaamheden binnen 50 meter afstand van de waterpartijen	15 oktober – 15 februari

Afbeelding 2.6: De beoogde ontwikkeling voor het ontwikkelen van een nieuwe par 3 baan.

2.3 Uitwerking risicoanalyse

Tabel 2.3 is een uitwerking van de risicoanalyse gebaseerd op de informatie uit de voorgaande paragrafen. De specifieke instructies om te voldoen aan zorgvuldig handelen staan beschreven onder hoofdstuk 3.

Tabel 2.3: Uitwerking risicoanalyse.

Soort	Risico	Aanpak
Werkzaamheid 1	Bomen kappen	
(broed)vogels	Dieren doden, voortplantings- en rustplaats beschadigen of vernielen, dieren verstoren	Algemeen en specifiek zorgvuldig handelen en algemene- en specifieke zorgplicht
Poelkikker	Dieren doden en dieren verstoren	Algemeen en specifiek zorgvuldig handelen en algemene zorgplicht
Steenmarter	Dieren verstoren	Specifiek zorgvuldig handelen
Werkzaamheid 2	Verwijderen van bosschages en struiken	
(broed)vogels	Dieren doden, voortplantings- en rustplaats beschadigen of vernielen, dieren verstoren	Algemeen en specifiek zorgvuldig handelen en algemene- en specifieke zorgplicht
Poelkikker	Dieren doden en dieren verstoren	Algemeen en specifiek zorgvuldig handelen en algemene zorgplicht
Steenmarter	Dieren verstoren	Algemeen en specifiek zorgvuldig handelen en algemene zorgplicht
Schimmels	Verstoren organismen	Algemeen en specifiek zorgvuldig handelen en algemene zorgplicht
Werkzaamheid 3	Grondwerkzaamheden	
(broed)vogels	Verstoren	Algemeen en specifiek zorgvuldig handelen en algemene- en specifieke zorgplicht
Poelkikker	Dieren doden en dieren verstoren	Algemeen en specifiek zorgvuldig handelen en algemene zorgplicht
Steenmarter	Verstoren	Specifiek zorgvuldig handelen
Schimmels	Verstoren organismen	Algemeen en specifiek zorgvuldig handelen en algemene zorgplicht
Werkzaamheid 4	Nieuwe waterpartijen aanleggen	
(broed)vogels	Verstoren	Algemeen en specifiek zorgvuldig handelen en algemene- en specifieke zorgplicht
Poelkikker	Dieren doden en dieren verstoren	Algemeen en specifiek zorgvuldig handelen en algemene zorgplicht
Steenmarter	Verstoren	Specifiek zorgvuldig handelen

Conclusie

De geplande werkzaamheden in het projectgebied kunnen mogelijk schade aanrichten en/of dieren of schimmels verstoren. Eventuele effecten hiervan (aantasting) zijn echter van tijdelijke aard. Het voorkomen of beperken van schade en het voorkomen van overtredingen van mogelijke verboden kan voorkomen en/of beperkt worden door zich te houden aan algemeen- en specifiek zorgvuldig handelen, inclusief de algemene- en specifieke zorgplicht. Onder invullen van de algemene- en specifieke zorgplicht valt onder andere het inzetten van een ecologisch deskundige, specifieke werkinstructies staan beschreven onder hoofdstuk 3.

2.4 Risicomanagement

Invulling en borging van dit document vereist bepaalde deskundigheid. Deze staat beschreven op de website van het RVO en zijn aangegeven onder tabel 2.4, er dient daarnaast minstens 1 ecologisch deskundige ingezet

te worden. Een ecologisch deskundige is iemand die schriftelijke aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis bezit (RVO, 2024²)

Voor dit werk geldt de volgende borging van deskundigheid (tabel 2.4):

Tabel 2.4: borging deskundigheid.

Functie	Niveau
Werkvoorbereider/beheerder	Niveau 3 Wet Natuurbescherming
Uitvoerder/opzichter	Niveau 2 Wet Natuurbescherming
Medewerker/voorman	Niveau 1 Wet Natuurbescherming (minimaal 1 persoon met niveau 1 op werkplek aanwezig)

² RVO (2024). Ecologisch deskundige. <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/ecologisch-deskundige>. Geraadpleegd op: 27-11-2025.

3 Zorgvuldig handelen

3.1 Algemeen zorgvuldig handelen

Tabel 2.5: Uitwerking algemeen zorgvuldig handelen.

Wat	Handelen
Controle van soortinformatie in het veld, inspecteren werklocatie en markeringen	Ecologisch deskundige voert 1 tot 2 dagen vóór aanvang werkzaamheden een controle van soortinformatie uit (inspectie op aanwezigheid soorten en eventuele (late) broedgevallen, lokaliseren rust- en voortplantingsplaatsen en vaststellen gebruiksstatus). De werkzaamheden in het voortplantingsseizoen vinden plaats op minimaal 50 meter afstand van het desbetreffende voortplantingswater van de poelkikker. Deze buffer wordt gemarkeerd door een deskundige ecooloog. De werkzaamheden in het najaar/winter vindt plaats op minimaal 50 meter afstand van de desbetreffende winterhabitat van de poelkikker. Deze buffer wordt gemarkeerd door een deskundige ecooloog.
Planning en werkperiode	De werkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare periode . De werkzaamheden dienen plaats te vinden tussen één uur na zonsopkomst en één uur voor zonsondergang .
Werkrichting/werktechniek/fasering	Werk rustig één richting op zodat dieren de werklocatie kunnen verlaten naar een locatie met voldoende dekking.
Transportbewegingen	Transportbewegingen vinden plaats over een vast tracé zodat zo weinig mogelijk vegetatie/bodem wordt beschadigd.
Licht	Tijdens de werkzaamheden mag er geen kunstlicht worden gebruikt.
Certificering	Er wordt gewerkt met een ecologisch deskundige en gewerkt met gecertificeerde aannemers met ervaring en geschikt materieel voor de voorgenomen werkzaamheden.
Vrijkomend materiaal	Dient direct afgevoerd te worden.
Broedvogels	Werkzaamheden vinden plaats buiten het broedseizoen (globaal tussen 15 maart tot 15 juli).
Vastlegging	Tijdens de werkzaamheden dient een ecologisch logboek te worden bijgehouden (Bijlage 1). Deze dient tijdens de werkzaamheden, in combinatie met voorliggend ecologisch werkprotocol, aanwezig te zijn op projectlocatie.

3.2 Specifiek zorgvuldig handelen

Tabel 2.6: Uitwerking specifiek zorgvuldig handelen.

Soort	Handelen
Vogels	Verstoring van vogels (rustplaatsen zoals bijvoorbeeld hoogwatervluchtplaats) wordt zoveel mogelijk vermeden. Bij waarnemingen van broedende vogels in of in de directe omgeving van het projectgebied dient een ecologisch deskundige ingeschakeld te worden.
Vleermuizen	Werkzaamheden vinden enkel plaats bij daglicht, vanaf 1 uur ná zonsopgang tot 1 uur vóór zonsondergang . Er wordt geen kunstlicht gebruikt.
Steenmarter	Bij het verwijderen van struwelen worden uitgevoerd buiten de kwetsbare voortplantingsperiode. De voortplantingsperiode is van maart tot en met augustus.

	Bomen met geschikte hollen voor deze soorten worden gespaard, evenals bomen in de directe omgeving hiervan. Takkenrillen, heggen, houtwallen, mantelzoomvegetaties worden alleen weggehaald indien er voldoende essentieel leefgebied voor deze soorten aanwezig blijft. Ecologisch deskundige bepaald of hieraan voldaan is.
Poelkikker	Als de werkzaamheden binnen de migratieperiode valt dan moeten er amfibieënschermen geplaatst worden om te voorkomen dat de poelkikker het werkgebied betreedt. De migratieperiode van de poelkikker is van 1 maart – 15 april en 31 augustus – 15 oktober.
Schimmels	Bij maaierwerkzaamheden tijdens de bloeiperiode, tussen 1 augustus en 1 april, kunnen bloeilichamen (paddenstoelen) aanwezig zijn. Maaierwerkzaamheden bij gevoelige zones voor schimmels, het bosschage en de oeverzones, dienen gefaseerd te geschieden (tot maximaal 50% van het totale areaal van de zones met waarnemingen (17.500 m²), het resterende areaal kan 30 dagen later gemaaid worden). Grondwerkzaamheden bij gevoelige zones voor schimmels, het bosschage en de oeverzones, dienen gefaseerd te geschieden (tot maximaal 50% van het totale areaal van de zones met waarnemingen (17.500 m²), het resterende areaal kan 1 jaar later bewerkt worden). (zie bijlage 2 voor de gevoelige zones van de aanwezige schimmels)
Waarneming soorten	Bij waarneming van beschermde soorten in of in de nabije omgeving van het projectgebied, dient het werk mogelijk stil gelegd te worden tot deze zelfstandig vertrokken zijn. De deskundig ecoloog dient geraadpleegd te worden.

Plaatsen van een amfibieënscherm

Hieronder een werkinstructie voor het plaatsen van een amfibieënscherm als de werkzaamheden plaats vinden binnen de kwetsbare periode van de poelkikker, dit is gebaseerd op relevante literatuur (BIJ12, 2017; Mulder & Creemers, 2009).

Tabel 2.7: Uitwerking plaatsing amfibieënscherm.

Wat	Handelen
Amfibieënscherm (Afbeelding 3.1)	Amfibieënschermen met betrekking tot padden dienen te voldoen aan de volgende eisen: • De minimale hoogte is 50cm; • De schermen worden minimaal 10cm. ingegraven; • De schermen bestaan uit glad plastic; • De paaltjes die het scherm omhooghouden dienen aan de binnenzijde van het amfibieënscherm geplaatst te worden zodat de poelkikker niet via deze paaltjes het projectgebied kan bereiken. Het amfibieënscherm dient rondom het werkgebied geplaatst worden. Het amfibieënscherm dient geplaatst te worden voor 1 maart of voor 31 augustus geplaatst worden als de werkzaamheden binnen de kwetsbare periode plaatsvinden.
Vluchtheuvels	Er dienen vluchtheuvels gerealiseerd te worden via waar de poelkikker het afgeschermd gebied kan verlaten. De hoeveelheid heuvels hangt af van de grootte van het werkgebied. Deze vluchtheuvels moeten vlak genoeg zijn, zodat de poelkikker het gebied makkelijk kan verlaten.
Rondom kaal	Rondom het geplaatste amfibieënscherm moet beheer uitgevoerd worden om het terrein zo kaal mogelijk te houden. Dit betreft enkel de eerste 50 cm rondom het scherm.
Controlemomenten	Na het plaatsen van het amfibieënscherm dient er gedurende 3 dagen controleert te worden of er geen poelkikker aanwezig zijn binnen het

	amfibieënscherm door een deskundig ecooloog. Als dit het geval is kan het gebied binnen het scherm na 3 dagen worden vrijgegeven. De amfibieënschermen dienen dagelijks aan het einde van de werkdag gecontroleerd of deze goed zijn geplaatst zonder kieren/openingen (dit kan o.a . Het geplaatste amfibieënscherm wordt wekelijks gecontroleerd op kieren/openingen. Daarnaast dient wekelijks gecontroleerd te worden of de vluchtheuvels nog intact zijn, of het terrein rondom het scherm kaal genoeg is en of de oversteken tegen de barrièrewerking nog benut kunnen worden. De aannemer, mits deze over voldoende ecologische deskundigheid beschikt (zie borging onder 2.4), kan deze controles uitvoeren. Indien een poelkikker wordt aangetroffen binnen het scherm (op de plek van de werkzaamheden) dient een ecologisch deskundige ingeschakeld te worden.
--	--

Afbeelding 3.1: Amfibieënscherm.

Zorgplicht

De Omgevingswet kent een algemene zorgplicht en een specifieke zorgplicht.

De Algemene zorgplicht luidt dat de aannemer, maar ook alle medewerkers; als in iedereen, te allen tijde zijn of haar zorgplicht behoudt: De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de fysieke leefomgeving, inclusief in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken of ongedaan maken en c) het achterwege laten van schadelijke handelingen voor de natuur.

In artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), is de (specifieke) zorgplicht voor alle in het wild voorkomende planten en dieren vastgelegd. Lid 1 van het artikel luidt als volgt:

1. “Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
 - a. “alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen

te voorkomen;

b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en

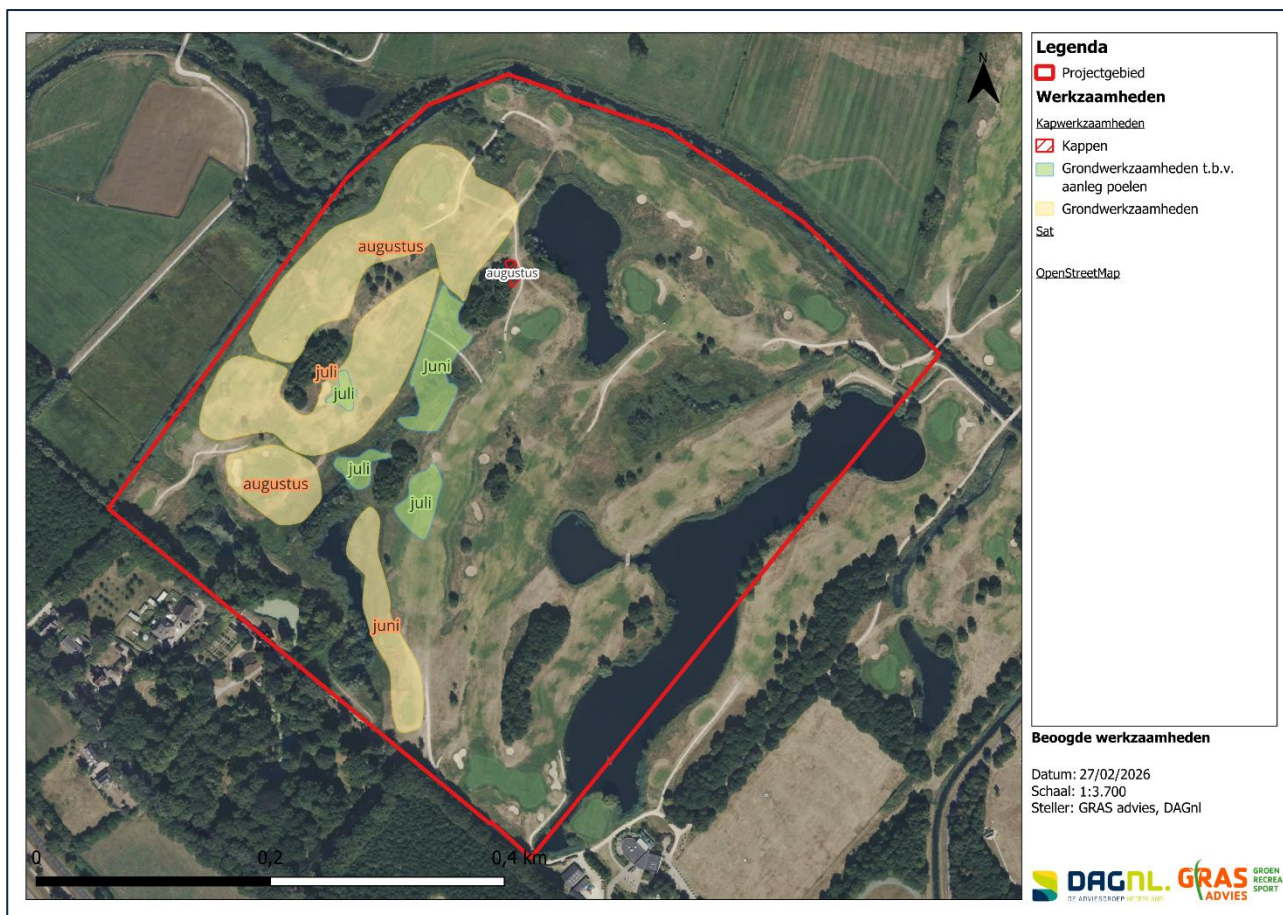
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.”

Deze zorgplicht wordt nader geconcretiseerd omdat initiatiefnemers op grond van lid 2 verplicht zijn zich ervan dienen te vergewissen dat op de locatie van de voorgenomen activiteit, geen in het wild levende dieren van beschermde soorten of hun belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats aanwezig zijn (Bron: BIJ12, 2024³).

³ BIJ12 (2024). *Juridisch Kader – Behorende bij Kennisdocumenten Soortbescherming. Versie 2.0, januari 2024.*

3.3 Specifiek advies a.d.h.v. beoogde werkzaamheden

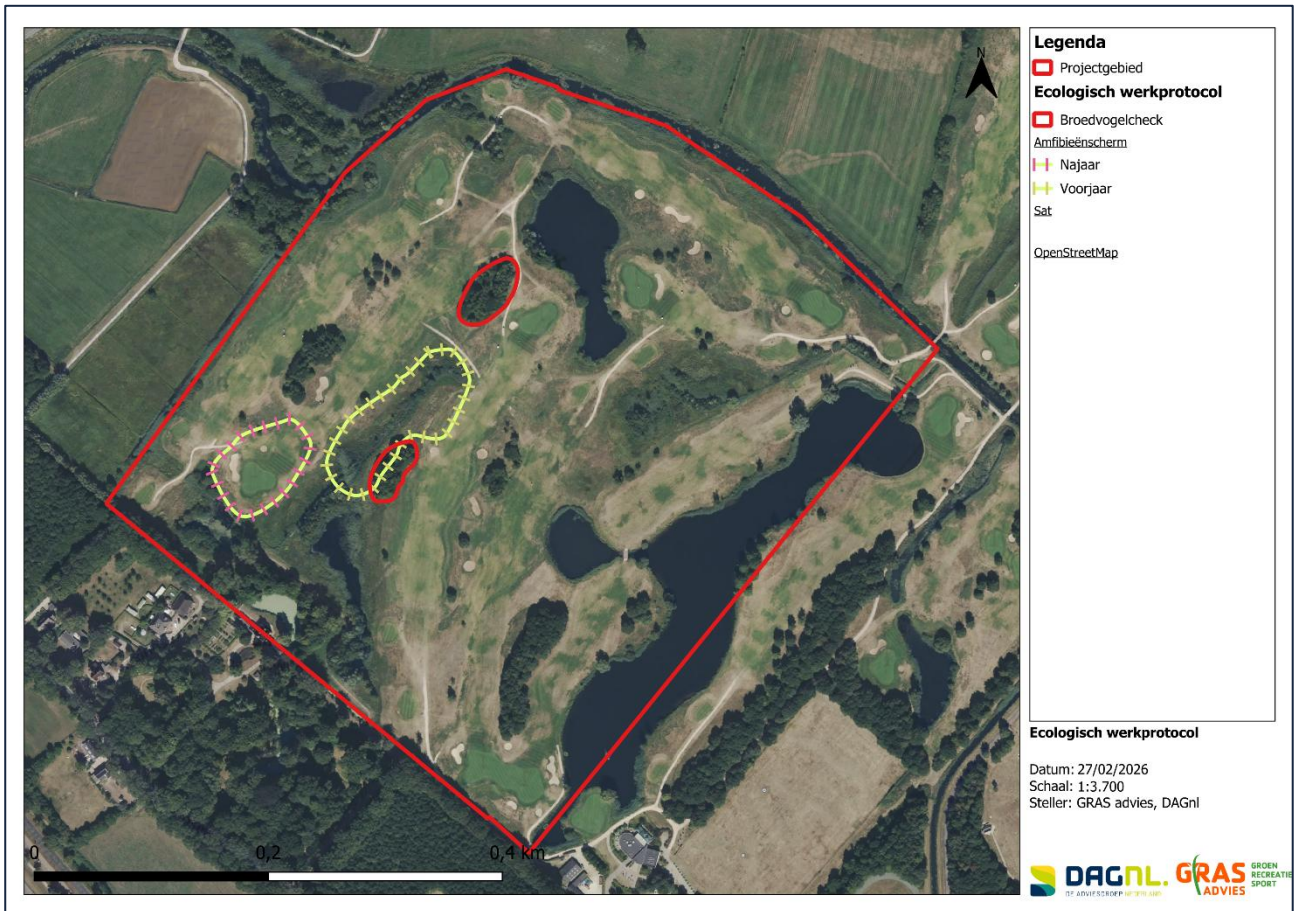
In tabel 2.2 staan de werkzaamheden beschreven met de gewenste uitvoerperiode (waarin de kwetsbare periodes van de aangetroffen soorten worden ontzien). In de beoogde planning van de werkzaamheden worden grondwerkzaamheden uitgevoerd van juni t/m augustus (zie afbeelding 3.2). Deze werkzaamheden dienen te geschieden onder de benoemde zorgplicht in hoofdstuk 3.1 en 3.2; dit houdt in dat de kwetsbare periodes worden ontzien en dat werkzaamheden overdag plaatsvinden (tussen één uur na zonsopkomst en één uur voor zonsondergang). Daarbij is het advies om ecologische begeleiding plaats te laten vinden bij werkzaamheden in juni (voor zowel de amfibieënschermen als een check voor eventuele broedvogels).

Afbeelding 3.2: Geplande werkzaamheden ten behoeve van omvorming van de grondpartijen en aanleg van meerdere poelen, en kapwerkzaamheden. De geplande maanden zijn gearceerd per werkzaamheid, wit voor de beoogde kapwerkzaamheden, groen voor de grondwerkzaamheden t.b.v. de aanleg van de poelen, oranje voor de grondwerkzaamheden. Daarbij zijn risicovolle zones m.b.t. de zomerhabitat voor de poelkikker gearceerd.

Er wordt beoogd om te werken in gebied met ondiep water (~0,5 meter) en een oeverrand, het werken rondom deze (zowel het gebied met ondiep water als de oeverrand) zou (de planning volgend) botsen met de zorgplicht die gedragen dient te worden (m.b.t. de zomerhabitat van de poelkikker). Om rekening te houden met het gebied met ondiep water wordt geadviseerd om een amfibieënscherm te plaatsen rond 15 februari. De gebieden waar werkzaamheden zullen plaatsvinden zijn dan afgeschermd, daarbij is het advies om het verplaatsen van materiaal en materieel zoveel mogelijk te beperken om de amfibieënschermen zoveel mogelijk intact en afsluitend te houden. Deze schermen mogen afgebroken worden wanneer de werkzaamheden zijn afgerond, dit kan uitgevoerd worden zonder een ecologisch deskundige als de werkzaamheden afgerond zijn.

Om rekening te houden met de werkzaamheden voor de grondwerkzaamheden in bij de zuidelijke poel wordt geadviseerd om dit pas vanaf 15 september uit te voeren, gezien dit mogelijk gecombineerd wordt met de grondwerkzaamheden in het zuidwesten van het gebied zal het mogelijk nodig zijn om daar een amfibieënscherm te plaatsen voor eind augustus. Een inschatting voor de locaties van de amfibieënschermen (en de broedvogelcheck) zijn aangegeven in afbeelding 3.3. Daarbij is het advies om grondmateriaal te deponeren in een bak of container en niet op het maaiveld, mogelijke ophopingen van gedeponeerd grondmateriaal zijn o.a. zeer geschikte landhabitats voor de poelkikker.

Afbeelding 3.3: Voorstel vanuit het ecologisch werkprotocol, het amfibieënscherm in het voorjaar (geplaatst rond 15 februari) en in het najaar (geplaatst rond 1 oktober), en de bossen waar de broedvogelcheck voor moet worden uitgevoerd.

3.4 Verzamelen en uitwisselen gegevens

Aanpak	Werkvoorbereider/beheerder controleert 1 dag voor aanvang de werkzaamheden en de beschikbare soortinformatie.
Format	Waarnemingen tijdens ecologische controle worden door de ecologisch deskundige genoteerd in de Fieldmap app van GIS en doormiddel van foto's beargumenteerd. Dit wordt verwerkt in de Database van GRAS Advies.
Overdrachts-momenten	Na uitvoeren van elke werkzaamheid worden gegevens overgedragen aan de opdrachtgever.
Deskundigheid	Lokaliseren van rust- en verblijfplaatsen wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige.

3.5 Communicatie

Contactpersonen

Functie	Naam/functie	Gegevens
Ecologisch deskundige		
Werkvoorbereider		
Uitvoerder		

Overlegmomenten

Startoverleg	Voor start werkzaamheden
Bouwvergadering	N.v.t
Oplevering	Week na afronden werkzaamheden

3.6 Oplevering

Overdracht opdrachtgever

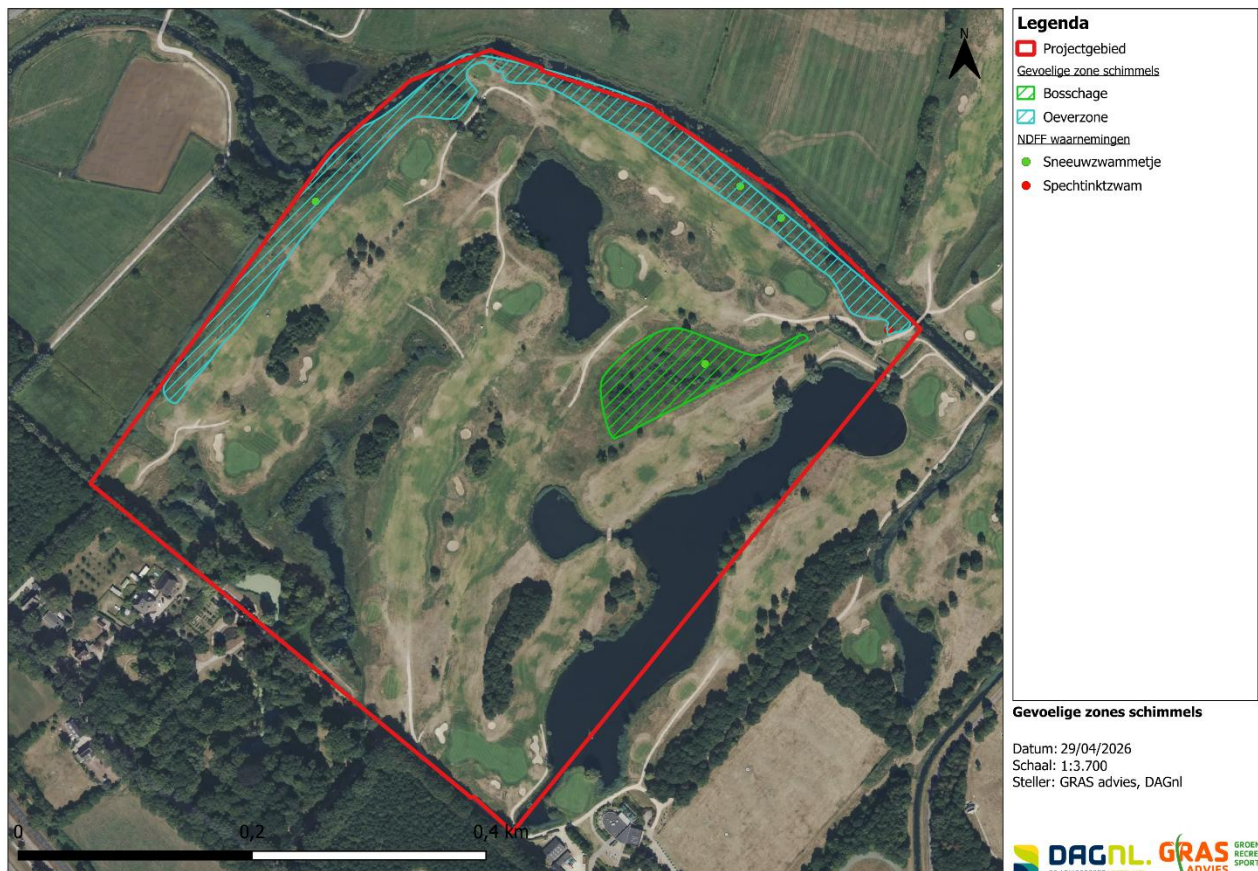
Dit ecologisch werkprotocol is aan de opdrachtgever overgedragen:

Opdrachtnemer	
Handtekening	
Plaats	
Datum	

Instructie medewerkers

Aan wie	Wanneer (datum)	Door wie

Bijlage 2: Gevoelige zones schimmels

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2